

„Bhagavadgītas” 2.nodaļa – „Sānkhja un Joga”

श्रीमद्भगवद्गीतासु साङ्ख्ययोगो नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥ २॥

सञ्जय उवाच ।

Sanḍžaja stāstija (valdniekam Dhrtarāštram)¹

तं तथा कृपयाविष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणम् ।

विषीदन्तमिदं वाक्यमुवाच मधुसूदनः ॥ २-१ ॥

1. Sadrūmušajam (Ardžunam), ko bija pārņēmis žēlums (pret radiem, kas jānogalina);²
Kam bija asaru pilnas acis, (Dēmona) Madhu Nogalinātājs (Krišna) teica šādus vārdus.

श्रीभगवानुवाच । Dižais Kungs (Krišna) teica:³

कुतस्त्वा कश्मलमिदं विषमे समुपस्थितम् ।

अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यमकीर्तिकरमर्जुन ॥ २-२ ॥

2. No kurienes tevi briesmās pārņēmis šāds vājums?

Tas ir cildajam nepiemērots, tas neved uz debesīm un rada negodu, ak Ardžuna.

कलैब्यं मा स्म गमः पार्थ नैतत्त्वय्युपपद्यते ।

क्षुद्रं हृदयदौर्बल्यं त्यक्त्वोत्तिष्ठ परन्तप ॥ २-३ ॥

3. Nekad neesi glēvs, tas tev nepieklājas, Prthā Dēlieti!⁴

Atbrīvojies no pazemojošā sirds vājuma, piecelies, Citu Spīdzinātāj!

अर्जुन उवाच । Ardžuna teica:

कथं भीष्ममहं सङ्ख्ये द्रोणं च मधुसूदन ।

इषुभिः प्रतियोत्स्यामि पूजार्हावरिसूदन ॥ २-४ ॥

4. Ak, Ienaidnieku Kāvēj, (Dēmona) Madhu Nogalētāj!

Kā es varu kaujā ar bultām uzbrukt Bhīšmam un Dronam⁵, kuri abi ir pielūgsmes cienīgi!

गुरुन्नहत्वा हि महानुभावान् श्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके ।

हत्वार्थकामांस्तु गुरुनिहैव भुञ्जीय भोगान् रुधिरप्रदिग्धान् ॥ २-५ ॥

5. Es labāk šai pasaulē pārtiktu no ubagdāvanām, nenogalinājis dižos pieredzējušos guru,
Jo, nogalinājis guru, kaut arī tie alkst bagātības, es baudītu prieku, asinīm trieptu.

¹ Visa šis vēstījuma stāstnieks ir Sanḍžaja. Risinās kauja starp brālēniem – Kauraviem un Pādaviem. Šos notikumus kā arī Ardžunas dialogu ar Krišnu padomnieks Sanḍžaja apraksta vecajam Dhrtarāštram – Kauravu valdniekam, kurš jau piedzimstot bija aklis.

² Ardžuna karā pārstāv Pandavu dzimtas piecus brāļus, kuri karo pret saviem brālēniem no Kauravu dzimtas. Dhrtarāštra un Pāndu bija divi brāļi, Pāndu piedzima pieci dēli, to skaitā Ardžuna. Bet Pāndu nomira agri un valdību pārņēma Dhrtarāštra (no Kauravu dzimtas), kuram pašam arī bija bērni. Tomēr viņš ņēma savā aizgādniecībā arī piecus Pāndu dēlus. Vēlāk viņš taisnīgi sadalīja savas zemes visiem.

³ Krišna sākotnēji bija Ardžunas kara ratu vadītājs. Bet vēlāk viņš tika dievišķots.

⁴ Prthā jeb Kuntī bija Ardžunas māte.

⁵ Šie abi guru bija skolojuši gan Kauravu, gan Pandavu dzimtas, bet šajā karā ir spiesti cīnīties Kauravu pusē, pret Ardžunu.

न चैतद्विद्मः कतरन्नो गरीयो यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः ।
यानेव हत्वा न जिजीविषामस् तेऽवस्थिताः प्रमुखे धार्तराष्ट्राः ॥ २-६ ॥

6. Mēs nezinām, kas būtu ļaunāk: ja mēs uzvarētu vai arī ja viņi mūs uzvarētu.
Mūsu priekšā stāv Dhrtarāštras pēcteči, kurus nogalinājis, es vairs nevēlēšos dzīvot.

कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः पृच्छामि त्वां धर्मसम्मूढचेताः ।
यच्छ्रेयः स्यान्नश्चितं ब्रूहि तन्मे शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम् ॥ २-७ ॥

7. Manu būtni satriecis tāds netikums kā žēlums un mans prāts ir apjucis pienākumos.
Es jautāju Tev, kas būtu labāk? To noteikti pasaki man! Esmu tavs skolnieks, paļaujos uz tevi, jel pamāci mani!

न हि प्रपश्यामि ममापनुद्याद् यच्छोकमुच्छोषणमिन्द्रियाणाम् ।
अवाप्य भूमावसपत्नमृद्धं राज्यं सुराणामपि चाधिपत्यम् ॥ २-८ ॥

8. Lai arī es iegūtu uz zemes ne ar vienu nedalītu varu bagātā valstī, pat virskundzību pār dieviem,
Es neredzu neko, kas spētu kļiedēt manas bēdas, tās notrulinājušas manus juteklus.

सञ्जय उवाच । Saṅdžaja stāstija (tālāk):

एवमुक्त्वा हृषीकेशं गुडाकेशः परन्तप ।
न योत्स्य इति गोविन्दमुक्त्वा तूष्णीं बभूव ह ॥ २-९ ॥

9. „Ak Ienaidnieku Spīdzinātāj!” Biezmatī (Ardžuna) šādi uzrunāja Sprogaini (Krišnu).
„Es necīnīšos!” Šādi teicis Govju Ganam (Govindam – Krišnam), viņš aplūsa. Lūk kā!

तमुवाच हृषीकेशः प्रहसन्निव भारत ।
सेनयोरुभयोर्मध्ये विषीदन्तमिदं वचः ॥ २-१० ॥

10. Sprogainis itin kā smiedamies runāja uz izmīsušo (Ardžunu):
Ak Bhārata (Valdniek Dhrtarāštra)! Šo divu armiju vidū (stāvēdams viņš) teica šādus vārdus.

श्रीभगवानुवाच । Dižais Kungs teica:

अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रजावादांश्च भाषसे ।
गतासूनगतासूंश्च नानुशोचन्ति पण्डिताः ॥ २-११ ॥

11. Tu it kā runā gudras runas, bet žēlo tos, kas nav jāžēlo.
Mācītie vīri neskumst ne par dzīvajiem, ne par mirušajiem.

न त्वेवाहं जातु नासं न त्वं नेमे जनाधिपाः ।
न चैव न भविष्यामः सर्वे वयमतः परम् ॥ २-१२ ॥

12. Vēl nekad nav bijis tā, ka es, tu un šie ļaužu valdnieki neeksistētu,
Un nekad arī nebūs tā, ka mēs nākamībā neeksistēsīm.

देहिनोऽस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥ २-१३ ॥

13. Gluži kā dvēselei, kas iemiesojas ķermenī, ir bērība, jaunība un vecums,
Tāpat arī viņa iegūs citu ķermeni. Drosmīgais par to neapjūk.

मात्रास्पर्शास्तु कौन्तेय शीतोष्णसुखदुःखदाः ।

आगमापायिनोऽनित्यास्तांस्तितिक्षस्व भारत ॥ २-१४ ॥

14. Kuntī Dēlieti! Maṇu pieskaršanās matēriju, rada aukstumu un karstumu, laimi un ciešanas, Tas viss ir nepastāvīgs - nāk un iet, bet būs gan tev jāpacieš, ak Bharatas Pēcteci!

यं हि न व्यथयन्त्येते पुरुषं पुरुषर्षभ ।

समदुःखसुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥ २-१५ ॥

15. Spēkavīr (vērsi) ļaužu vidū! Tas cilvēks, kuru šie (maṇu tvērumi) nesatrauc; Drosmīgais, kam vienāda laime un ciešanas, var kļūt nemirstīgs.

नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यते सतः ।

उभयोरपि दृष्टोऽन्तस्त्वनयोस्तत्त्वदर्शिभिः ॥ २-१६ ॥

16. Neesošajam nav esmes; esošajam nav nebūtības. Tiem, kas saskata patiesību, ir redzama šo abu robeža.

अविनाशि तु तद्विद्धि येन सर्वमिदं ततम् ।

विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तुमर्हति ॥ २-१७ ॥

17. Bet zini, ka ir kaut kas nesagraujams, kas visu caurauž. Šo nemainīgo (būtību) neviens nespēj sagraut.

अन्तवन्त इमे देहा नित्यस्योक्ताः शरीरिणः ।

अनाशिनोऽप्रमेयस्य तस्माद्युध्यस्व भारत ॥ २-१८ ॥

18. Ak Bharatas pēcteci! Nogalējami ir tikai ķermeņi, kur iemiesojies Šis mūžīgais, nesagraujamais un neaptveramais, tāpēc cīnies!

य एनं वेत्ति हन्तारं यश्चैनं मन्यते हतम् ।

उभौ तौ न विजानीतो नायं हन्ति न हन्यते ॥ २-१९ ॥

19. Viens iedomājas, ka šī (dvēsele) nogalina citus; otrs iedomājas, ka to var nogalēt. Istenībā viņi abi nesaprot neko. Tā nenokauj, nedz arī tiek nokauta pati.

न जायते म्रियते वा कदाचिन् नायं भूत्वा भविता वा न भूयः ।

अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥ २-२० ॥

20. Tā nekad nedzimst un nemirst, nav radusies un neradīsies. Nedzimusi, mūžīga, pastāvīga un senatnīga tā netiek nogalināta, ja ķermenī nokauj.

वेदाविनाशिनं नित्यं य एनमजमव्ययम् ।

कथं स पुरुषः पार्थ कं घातयति हन्ति कम् ॥ २-२१ ॥

21. Tas, kurš zina, ka (dvēsele) ir nesagraujama, mūžīga, nedzimusi un nemainīga, Kā viņš (var likt) kādam nogalināt vai kādu nogalināt, ak Prthā dēlieti?

वासांसि जीर्णानि यथा विहाय नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि ।

तथा शरीराणि विहाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि देही ॥ २-२२ ॥

22. Tāpat kā cilvēks, nometis vecās drēbes, paņem citas – jaunas, Tāpat arī vecos ķermeņus atmetusi, dvēsele savienojas ar citiem – jauniem.

नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः ।
न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति मारुतः ॥ २-२३ ॥

23. Ne to sacērt zobeni, ne sadedzina uguns,
Ne saslapina ūdeņi, ne arī izkaltē vējš.

अच्छेद्योऽयमदाहयोऽयमक्लेद्योऽशोष्य एव च ।
नित्यः सर्वगतः स्थाणुरचलोऽयं सनातनः ॥ २-२४ ॥

24. Tā nudien ir neievainojama, nesadedzināma, nesaslapināma un neizkaltējama,
Pastāvīga, visu caurvijoša, stabila, nekustīga un mūžsena.

अव्यक्तोऽयमचिन्त्योऽयमविकार्योऽयमुच्यते ।
तस्मादेवं विदित्वैनं नानुशोचितुमर्हसि ॥ २-२५ ॥

25. Saka, ka tā ir neredzama, neiedomājama un nemainīga,
Tāpēc, to zinot, nav jābēdājas.

अथ चैनं नित्यजातं नित्यं वा मन्यसे मृतम् ।
तथापि त्वं महाबाहो नैवं शोचितुमर्हसि ॥ २-२६ ॥

26. Pat ja tu domā, ka tā pastāvīgi pārdzimst vai uz mūžiem nomirst,
Arī tad tev, Lielroci (Ardžuna), nav šādi jābēdājas.

जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं जन्म मृतस्य च ।
तस्मादपरिहार्येऽर्थे न त्वं शोचितुमर्हसि ॥ २-२७ ॥

27. Tāpat kā dzimušajam ir droša nāve, mirušajam dzimšana ir droša.
Un šīs nenovēršamās lietas dēļ tev nevajag bēdāties.

अव्यक्तादीनि भूतानि व्यक्तमध्यानि भारत ।
अव्यक्तनिधनान्येव तत्र का परिदेवना ॥ २-२८ ॥

28. Ak, Bharatas Pēcteci! Būtnēm nav redzami aizsākumi, redzams ir vidusposms,
Neredzamas ir arī beigas. Kas gan tur ko skumt?

आश्चर्यवत्पश्यति कश्चिदेनमाश्चर्यवद्वदति तथैव चान्यः ।
आश्चर्यवच्चैनमन्यः शृणोति श्रुत्वाप्येनं वेद न चैव कश्चित् ॥ २-२९ ॥

29. Kāds to uzlūko kā brīnumu, bet kāds cits runā par to kā brīnumu,
Un vēl kāds izdzird to kā brīnumu. Bet kāds, pat izdzirdējis, to neizprot.

देही नित्यमवध्योऽयं देहे सर्वस्य भारत ।
तस्मात्सर्वाणि भूतानि न त्वं शोचितुमर्हसि ॥ २-३० ॥

30. Dvēsele, kas iemiesojusies katra ķermenī, ir mūžam nonogalināma,
Tāpēc tev nevienam no šīm būtnēm nevajag žēlot.

स्वधर्ममपि चावेक्ष्य न विकम्पितुमर्हसि ।
धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयोऽन्यत्क्षत्रियस्य न विद्यते ॥ २-३१ ॥

31. Tev nevajag (žēlumā) drebēt, uzlūkojot savu pienākumu,
Jo kšatrijam⁶ patiesi nav nekā labāka par taisnīgu cīņu.

⁶ Indijā ir četras galvenās kastas, no kuriem kšatriji ir karotāji un karavadoņi.

यदृच्छया चोपपन्नं स्वर्गद्वारमपावृतम् ।

सुखिनः क्षत्रियाः पार्थ लभन्ते युद्धमीदृशम् ॥ २-३२ ॥

32. Gadījuma pēc tev ir pietuvojušies atvērti debesu vārti.
Laimīgi ir tie kšatriji, kuri iegūst šādu kauju.

अथ चेत्त्वमिमं धर्म्यं सङ्ग्रामं न करिष्यसि ।

ततः स्वधर्मं कीर्तिं च हित्वा पापमवाप्स्यसि ॥ २-३३ ॥

33. Bet, ja tu šajā likumīgajā kaujā necīnīsies,
Tad, atmetis pienākumu un slavu, tu iemantosi netikumu.

अकीर्तिं चापि भूतानि कथयिष्यन्ति तेऽव्ययाम् ।

सम्भावितस्य चाकीर्तिर्मरणादतिरिच्यते ॥ २-३४ ॥

34. Tad ļaudis tev cels mūžīgu neslavu,
Bet goda vīram neslava ir ļaunāka par nāvi.

भयाद्रणादुपरतं मंस्यन्ते त्वां महारथाः ।

येषां च त्वं बहुमतो भूत्वा यास्यसि लाघवम् ॥ २-३५ ॥

35. Lielie ratu vadoņi domās, ka tu pameti cīņu aiz bailēm;
Tiem, kuri tevi augstu godāja, tu kļūsi nicināms.

अवाच्यवादांश्च बहून्वदिष्यन्ति तवाहिताः ।

निन्दन्तस्तव सामर्थ्यं ततो दुःखतरं नु किम् ॥ २-३६ ॥

36. Nelabvēļi par tevi runās daudzas nepiedienīgas runas,
Nopeldami tavas spējas. Kas gan var būt sāpīgāks par to?

हतो वा प्राप्स्यसि स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम् ।

तस्मादुत्तिष्ठ कौन्तेय युद्धाय कृतनिश्चयः ॥ २-३७ ॥

37. Vai nu nogalināts tu gūsi debesis vai uzvarējis, baudīsi varenību uz zemes,
Tāpēc pieņem stingru lēmumu un celies cīņai, Kuntī Dēlieti!⁷

सुखदुःखे समे कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ ।

ततो युद्धाय युज्यस्व नैवं पापमवाप्स्यसि ॥ २-३८ ॥

38. Uzlūko vienādi priekus un ciešanas, ieguvumu un zaudējumu, uzvaru un sakāvi!
Tādējādi sagatavojies cīņai, tu neiemantosi netikumu.

एषा तेऽभिहिता साङ्ख्ये बुद्धिर्योगे त्विमां शृणु ।

बुद्ध्या युक्तो यया पार्थ कर्मबन्धं प्रहास्यसि ॥ २-३९ ॥

39. Šis (tikko) minētais skatījums ir saskaņā ar sānkhju, bet nu klausies to, kas saskaņā ar jogu!⁸
Ar šādu skatījumu apveltīts tu atmetīsi karmas valgus, Prthā Dēlieti!

नेहाभिक्रमनाशोऽस्ति प्रत्यवायो न विद्यते ।

स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य त्रायते महतो भयात् ॥ २-४० ॥

⁷ Ardžunas māte, arī saukta – Prthā.

⁸ Sānkhja (skaitļi, racionālā skola, prātojumi, kalkulācijas); joga (praktiskā mācība par to, kā sevi izkopt).

40. Tajā pūles neiet zūdībā, nepastāv krišana atpakaļ.
Pat mazs drusciņš no šī pienākuma glābj no lielām briesmām.

व्यवसायात्मिका बुद्धिरेकेह कुरुनन्दन ।

बहुशाखा ह्यनन्ताश्च बुद्धयोऽव्यवसायिनाम् ॥ २-४१ ॥

41. Šajā (sistēmā ir tikai) viena – izlēmīgas dabas pārlicība, ak, Kuru Prieka Nesēj!⁹
Bet tiem, kas nav izlēmīgi, ir nebeidzami un samudžināti uzskati.

यामिमां पुष्पितां वाचं प्रवदन्त्यविपश्चितः ।

वेदवादरताः पार्थ नान्यदस्तीति वादिनः ॥ २-४२ ॥

42. Ak, Prthā Dēlieti! Negudrie saka dažādas pušķotas runas,
Viņi ir nodevušies vēdu vārdiem, apgalvodami, ka cita nekā nav.

कामात्मानः स्वर्गपरा जन्मकर्मफलप्रदाम् ।

क्रियाविशेषबहुलां भोगैश्वर्यगतिं प्रति ॥ २-४३ ॥

43. Kaislību pārņemtie dievina debesis, tie (runā) par ceļu uz svētlaimi un varenību,
Viņiem ir dažnedažādi īpaši rituāli, kuri nes pārdzimšanas karmas augļus.

भोगैश्वर्यप्रसक्तानां तयापहृतचेतसाम् ।

व्यवसायात्मिका बुद्धिः समाधौ न विधीयते ॥ २-४४ ॥

44. Tiem, kuri iegrīmuši baudā un varā un kuru prātus (šādas runas) aizrāvušas,
Nav izlēmīga rakstura pārlicības (kas rodas) koncentrējoties.

त्रैगुण्यविषया वेदा निस्त्रैगुण्यो भवार्जुन ।

निर्द्वन्द्वो नित्यसत्त्वस्थो निर्योगक्षेम आत्मवान् ॥ २-४५ ॥

45. Vēdu objekts ir trīs gunas. Ardžuna, esi brīvs no trim gunām!¹⁰
Savaldi sevi, atmet pretmetus, vienmēr stāvi labajā, netiecies iegūt (citu) vai paturēt (esošo)!

यावानर्थ उदपाने सर्वतः सम्प्लुतोदके ।

तावान्सर्वेषु वेदेषु ब्राह्मणस्य विजानतः ॥ २-४६ ॥

46. Zinošajam brahmanim no visām vēdām ir tikpat daudz vērtības,
Cik ūdens tvertnei (vietā, kur) no visām pusēm pāri plūst ūdens.

कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।

मा कर्मफलहेतुर्भूर्मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥ २-४७ ॥

47. Lai tavas pilnvaras ir tieši darbībās un nekad ne to augļos!
Nerīkojies ar iemeslu gūt panākumus, ne arī nosliecies uz bezdarbību!

योगस्थः कुरु कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा धनञ्जय ।

सिद्ध्यसिद्ध्योः समो भूत्वा समत्वं योग उच्यते ॥ २-४८ ॥

48. Stingri stāvot jogā, tu veic darbības bez pieķeršanās, ak Dārgumu Ieguvēj!¹¹
Kļūsti vienaldzīgs pret sasniegumiem un zaudējumiem! Šāda attieksme tiek saukta par jogu.

⁹ Gan Kauravu, gan Pandavu dzimtas ir Valdnieka Kuru pēcteči.

¹⁰ Sattva (tīrā, skaidrā, labā daba), tamas (tumšā daba), radžas (aktīvā kaislību daba).

¹¹ Vēl viens no Ardžunas epitetiem.

दूरेण ह्यवरं कर्म बुद्धियोगाद्धनञ्जय ।

बुद्धौ शरणमन्विच्छ कृपणाः फलहेतवः ॥ २-४९ ॥

49. Darbība (karma) ir daudz sliktāka nekā izpratnes (buddhi) joga, ak Dārgumu leguvēj. Tiecies pēc patvēruma izpratnē, jo nožēlojami ir tie, kuru rīcību cēlonis ir augļu (gūšana).

बुद्धियुक्तो जहातीह उभे सुकृतदुष्कृते ।

तस्माद्योगाय युज्यस्व योगः कर्मसु कौशलम् ॥ २-५० ॥

50. Tas, kurš apveltīts ar izpratni, atmet abus – gan labos, gan ļaunos darbus. Tāpēc esi gatavs veikt jogu! Joga ir prasme rīkoties.

कर्मजं बुद्धियुक्ता हि फलं त्यक्त्वा मनीषिणः ।

जन्मबन्धविनिर्मुक्ताः पदं गच्छन्त्यनामयम् ॥ २-५१ ॥

51. Gudrie, kas apveltīti ar izpratni, ir atmetuši darbību radītos augļus. Viņi, pilnīgi atbrīvoti no dzīves valgiem, soļo pa ceļu bez kaitēm.

यदा ते मोहकलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति ।

तदा गन्तासि निर्वेदं श्रोतव्यस्य श्रुतस्य च ॥ २-५२ ॥

52. Kad tava izpratne šķērsos maldu jucekli, Tu sasniegsi vienaldzību pret to, kas bija un būs dzirdams.

श्रुतिविप्रतिपन्ना ते यदा स्थास्यति निश्चला ।

समाधावचला बुद्धिस्तदा योगमवाप्स्यसि ॥ २-५३ ॥

53. Kad izpratne, kas bija nomaldījusies dzirdētajā,¹² nostāsies nesatricināma, Un būs pilnīgi nekustīga meditācijā (samādhi), tad tu sasniegsi jogu.

अर्जुन उवाच । Ardžuna teica:

स्थितप्रज्ञस्य का भाषा समाधिस्थस्य केशव ।

स्थितधीः किं प्रभाषेत किमासीत् ब्रजेत किम् ॥ २-५४ ॥

54. Kā aprakstīt to, kam stabila gudrība un to, kas stingri stāv meditācijā? Kā gan viņš, kam stabilas domas, runātu, sēdētu un rīkotos?

श्रीभगवानुवाच । Dižais Kungs (Krišna) teica:

प्रजहाति यदा कामान्सर्वान्पार्थ मनोगतान् ।

आत्मन्येवात्मना तुष्टः स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते ॥ २-५५ ॥

55. Ak Prthā Dēlieti! Kad viņš atmet visas prātā mītošās vēlmes, Kad ir apmierināts pats sevī ar sevi, tad saka, ka viņam ir stabila gudrība.

दुःखेष्वनुद्विग्नमनाः सुखेषु विगतस्पृहः ।

वीतरागभयक्रोधः स्थितधीर्मुनिरुच्यते ॥ २-५६ ॥

56. To, kura prāts ciešanu vidū ir nesatricināms, kuram zudusi tieksme pēc priekiem; To, kuram gaisusi iekāre, bailes un dusmas, sauc par viedo ar stabilām domām.

¹² "Dzirdētais" norāda uz vēdu mācībām, svētajiem tekstiem, lūgšanu vārdiem, par ko saka, ka tos izdzirdēja viedie.

यः सर्वत्रानभिस्नेहस्तत्तत्प्राप्य शुभाशुभम् ।

नाभिनन्दति न द्वेष्टि तस्य प्रजा प्रतिष्ठिता ॥ २-५७ ॥

57. Tam, kas nekur nepieķeras, iegūstot šo vai to – labu vai ļaunu,
Ne priecājas, ne atraida, tam gudrība ir stingri nostādīta.

यदा संहरते चायं कूर्मोऽङ्गानीव सर्वशः ।

इन्द्रियाणीन्द्रियार्थभ्यस्तस्य प्रजा प्रतिष्ठिता ॥ २-५८ ॥

58. Kad viņš, gluži kā bruņurupucis, kas pilnībā ievēl savus locekļus,
(Atvelk) maņas no maņu objektiem, tad viņa gudrība ir stingri nostādīta.

विषया विनिवर्तन्ते निराहारस्य देहिनः ।

रसवर्जं रसोऽप्यस्य परं दृष्ट्वा निवर्तते ॥ २-५९ ॥

59. Iemiesotajam, kurš atsakās no ēdiena, lietas pārstāj eksistēt.
Tad paliek vēl tikai rasa,¹³ bet pat tā izzūd, (kad viņš) ierauga vispārāko.

यततो ह्यपि कौन्तेय पुरुषस्य विपश्चितः ।

इन्द्रियाणि प्रमाथीनि हरन्ति प्रसभं मनः ॥ २-६० ॥

60. Arī gudrajam cilvēkam, kurš it īpaši cenšas,
Uzbudinošās maņas viņa prātu aiznes ar spēku.

तानि सर्वाणि संयम्य युक्त आसीत मत्परः ।

वशे हि यस्येन्द्रियाणि तस्य प्रजा प्रतिष्ठिता ॥ २-६१ ॥

61. Tās visas savaldījušam, viņam būtu jāšēž, apcerot mani kā vispārāko.
Kurš pārvalda maņas, tā gudrība ir stingri nostādīta.

ध्यायतो विषयान्पुंसः सङ्गस्तेषूपजायते ।

सङ्गात्सञ्जायते कामः कामात्क्रोधोऽभिजायते ॥ २-६२ ॥

62. Tam cilvēkam, kurš domā par lietām, rodas pieķeršanās tām,
Ar pieķeršanos kopā dzimst kaisles, no kaislēm rodas dusmas.

क्रोधाद्भवति सम्मोहः सम्मोहात्स्मृतिविभ्रमः ।

स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥ २-६३ ॥

63. No dusmām rodas apmātība; apmātības dēļ izklīst atmiņa;
Izklīstot atmiņai, pazūd izpratne; ja nav izpratnes, izzūd (viss).

रागद्वेषवियुक्तैस्तु विषयानिन्द्रियैश्चरन् ।

आत्मवश्यैर्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति ॥ २-६४ ॥

64. Ir jāpieiet lietām ar maņām, kas brīvas no iekāres un naida.
Kurš pakļauj savas maņas un valda pār sevi, tas iegūst rāmumu.

¹³ Sanskr. *rasa* - nektārs, šķidrums, dzidrs ūdens; garša, garšas sajūta.

प्रसादे सर्वदुःखानां हानिरस्योपजायते ।

प्रसन्नचेतसो ह्याशु बुद्धिः पर्यवतिष्ठते ॥ २-६५॥

65. Mierīgumā rodas (iespēja) sagraut visas ciešanas.
Jo prāts ir nomierināts, izpratnes ātri nostiprinās.

नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य न चायुक्तस्य भावना ।

न चाभावयतः शान्तिरशान्तस्य कुतः सुखम् ॥ २-६६॥

66. Nesavaldīgajam nav izpratnes, nesavaldīgajam nav vēribas,
Nevērīgajam nav miera, un kur gan nemierīgajam gūt laimi?

इन्द्रियाणां हि चरतां यन्मनोऽनुविधीयते ।

तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्नावमिवाम्भसि ॥ २-६७॥

67. Jutekļiem esot aizklīdušiem, tiem tiek pakļauts prāts,
Un viņa gudrību tie aiznes kā vējš laivu ūdenī.

तस्माद्यस्य महाबाहो निगृहीतानि सर्वशः ।

इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥ २-६८॥

68. Lielroci! Tādējādi tikai tam, kura maņas ir pilnībā atvilkta
No uztveres objektiem, viņam gudrība ir stabili nostādīta.

या निशा सर्वभूतानां तस्यां जागर्ति संयमी ।

यस्यां जाग्रति भूतानि सा निशा पश्यतो मुनेः ॥ २-६९॥

69. Tājā, kas ir nakts visām būtnēm, pašsavaldīgais ir nomodā,
Tad, kad būtnes ir nomodā, redzīgajam viedajam ir nakts.

आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठं समुद्रमापः प्रविशन्ति यद्वत् ।

तद्वत्कामा यं प्रविशन्ति सर्वे स शान्तिमाप्नोति न कामकामी ॥ २-७०॥

70. Gluži kā okeāns, kas ir nekustīgs un stabils, bet piepildās, satekot ūdeņiem,
Tā arī tas, kurā ieplūst visas kaisles, iegūst mieru, un nevis tas, kurš kaisles iekāro.

विहाय कामान्यः सर्वान्पुमांश्चरति निःस्पृहः ।

निर्ममो निरहङ्कारः स शान्तिमधिगच्छति ॥ २-७१॥

71. Tas cilvēks, kurš atmetis kaisles un dzīvo bez jebkādam vēlmēm,
Tikai tas nonāk mierā, kam nepastāv "mans" un "es daru".

एषा ब्राह्मी स्थितिः पार्थ नैनां प्राप्य विमुह्यति ।

स्थित्वास्यामन्तकालेऽपि ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति ॥ २-७२॥

71. Prthā Dēlieti! Šis ir visaugstākais (brahmī) stāvoklis. Kas ieguvis to, nekad nemaldīsies.
Kas stingri stāv tajā, pat beigu laikā sasniegs izdzišanu visaugstākajā (brahma-nirvāna).

ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे

साङ्ख्ययोगो नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥ २॥

Šī bija otrā nodaļa ar nosaukumu "Sānkhja-joga"

no Dižā Krišnas un Ardžunas sarunas, no jogas zinātnes, brahmiskās gudrības, no upanišadas, no Bhagavadgītas (Cildenā Kunga Krišnas dziesmas).